

експертною системою зведених до вербально-дедуктивного виведення суджень, які базуються на моделях знань експертів.

Отже, на підставі аналізу скрипту VM, можемо зробити **висновок**, що проаналізований вище алгоритм логічного виведення апелює до когнітивних моделей знань за Дж. Лакоффом, а саме: моделі знань є

- 1) «втіленими», тобто безпосередньо пов'язані із роботою тіла людини;
- 2) структурованими, тобто відображають структурування думок людини; концепти;
- 3) передбачають психомоторну діяльність, тобто роботу тіла людини;
- 4) мають референтний фокус і характеризують так зване «метонімічне міркування»;
- 5) дають змогу здійснити субординативний розподіл між елементами категорій (у нашому випадку умовами стабільної гемодинаміки), якщо концепт, що позначається моделлю, має скалярні властивості.

Запропонована спроба інвентаризації когнітивних моделей, що представлені у сучасних експертних системах, засвідчує потребу у комплексних дослідженнях механізмів когнітивного моделювання задля оптимізації вербально-дедуктивного виведення у системах штучного інтелекту. Сучасні експертні системи, переважно, застосовують формально-логічний підхід до моделювання суджень без урахування вербальних властивостей висловлювань, репрезентованих у базах знань. **Перспективи подальших досліджень** вбачаємо у розробці складних угруповань моделей знань на основі виявлення спільних категоріальних ознак їх центральних елементів, а також виявленні системних зв'язків між когнітивними моделями та групами моделей з метою оптимізації структури бази знань конкретної експертної системи.

Література

- Алексеева И. Ю.* Человеческое знание и его компьютерный образ / И. Ю. Алексеева. – М. : Наука, 1992. – 150 с.
- Андон Ф. И.* Логические модели интеллектуальных информационных систем / Ф. И. Андон, А. Е. Яшунин, В. А. Резниченко. – К. : Наук. думка, 1999. – 398 с.
- Гаврилова Т. А.* Базы знаний интеллектуальных систем / Т. А. Гаврилова, В. Ф. Хорошевский. – СПб. : Питер, 2000 – 384 с.
- Голубева Л. Н.* Когнитивные структуры экспертного знания: методологический аспект / Л. Н. Голубева // Новые информационные технологии в системотехнике. – М. : [б. и.], 1990. – С. 34–38.
- Змитрович А. И.* Интеллектуальные информационные системы / А. И. Змитрович. – Минск : Тетра Системс, 1997. – 366 с.
- Aarts B.* Conceptions of categorization in the history of linguistics / B. Aarts // Language Sciences. – 28. – 2006. – P. 361–385.
- Barsalou L. W.* Grounding conceptual knowledge in modality-specific systems / L. W. Barsalou, W. K. Simmons, A. K. Barbey, C. D. Wilson // Trends in Cognitive Sciences. – 2003. – No 7. – P. 84–91.
- Gillon B. S.* Semantic categorization / Gillon B. S. // Handbook of Cognitive Science. Ed. By H. Cohen and C. Lefebvre. – Elsevier LTD. – 2005. – P. 167–185.
- Cohen H.* Introduction / H. Cohen, C. Lefebvre // Handbook of Cognitive Science. Ed. By H. Cohen and C. Lefebvre. – Elsevier LTD. – 2005. – P. 2-15.
- Cohen H.* Handbook of Categorization in Cognitive Science / H. Cohen, C. Lefebvre (eds.). – Elsevier LTD. – 2005. – 1136 p.
- Lakoff G.* Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal About the Mind / Lakoff G. – Chicago and London: The University of Chicago Press, 1987 – 614 p.
- Sowa J. F.* Categorization in Cognitive Computer Science / J.F. Sowa // Handbook of Categorization in Cognitive Science // H. Cohen, C. Lefebvre (eds.). – Elsevier LTD. – 2005. – P. 141-163.
- Thagard P.* Atoms, Categorization and Conceptual Change / P. Thagard, E. Toombs // Handbook of Categorization in Cognitive Science // H. Cohen, C. Lefebvre (eds.). – Elsevier LTD. – 2005. – P. 243-254.

УДК 811.111'373.43

БОРИС Д.П.

(Київський національний лінгвістичний університет)

ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ МОВОЗНАВЧІЙ ТЕРМІНОСИСТЕМІ

У статті розглянуто найновіші одиниці неологічної терміносистеми як засіб розширення арсеналу сучасної метамови. Систематизовано та встановлено особливості функціонування неологічних термінів у функціональній, гендерній, когнітивній лінгвістиках, психолінгвістиці, онтолінгвістиці та риторичі. На матеріалі 37 одиниць простежено внутрішньоголузеву синонімію, яка найяскравіше виявляється в гендерних студіях та ономастиці.

Ключові слова: нова одиниця, неологічна терміносистема, функціональна лінгвістика, гендерна лінгвістика, ономастика, когнітивна лінгвістика, психолінгвістика, онтолінгвістика, риторика.

Борис Д.П. Лексические инновации в современной языковедческой терминосистеме. В статье рассмотрено самые новые единицы неологической терминосистемы как средство расширения арсенала современного метаязыка. Систематизировано и установлено особенности функционирования неологических терминов в функциональной, гендерной,

когнитивной лингвистиках, психолінгвистике, онтолінгвистике и риторике. На материале 37 единиц прослежено внутриотраслевую синонимию, которая наиболее ярко выражена в гендерных студиях и ономастике.

Ключевые слова: новая единица, неологическая терминосистема, функциональная лингвистика, гендерная лингвистика, ономастика, когнитивная лингвистика, психолінгвистика, онтолінгвистика, риторика.

Borys D.P. Lexical Novelty in Modern Linguistic Terminology. The article examines the most recent terminological coinages in neology as means of extending the range of contemporary metalanguage. Lexical novelties in modern linguistic terminology were systematized and studied according to the sub-fields of linguistics they are concerned with, namely functional, gender, cognitive and developmental linguistics as well as psycholinguistics, onomastics and rhetoric. Another highlight is intradisciplinary synonymy which clearly manifests itself in gender and onomastic terminology with 37 coinages analyzed in total.

Key words: lexical novelty, terminological system of neology, functional linguistics, gender linguistics, onomastics, cognitive linguistics, psycholinguistics, developmental linguistics, rhetoric.

Значний внесок у розробку проблеми систематизації та категоризації одиниць неології внесли праці дослідників В. Г. Гака, Н. З. Котелової, О. І. Александрової, В. В. Лопатіна, О. Г. Ликова, О. А. Земської, Ю. К. Волошина, Є. В. Розен, Ю. О. Жлуктенка, В. І. Заботкіної, Ю. А. Зацного, С. В. Ільєсової, І. В. Ситдикової, Я. О. Конопацької, О. В. Марінової, А. В. Янкова, Ю. М. Антюфєєвої, О. С. Грищевої, О. Л. Гармаш. Однак відсутність уніфікованої та кодифікованої неологічної терміносистеми, гранична дифузність та інтерференція одиниць, а також безперервний процес термінотворення постійно розширюють дослідницьке поле теоретичної неології. О.В. Марінова зводить проблематику неологічної метамови до трьох основних питань:

- 1) уточнення значення термінів, які називають окремі типи неологізмів;
- 2) визначення системних відношень, зв'язків між поняттями, які позначаються цими термінами;
- 3) упорядкування деяких, вельми розгалужених, синонімічних рядів неологічних одиниць [Марінова 2003, с. 244].

Метою цієї статті є систематизація та встановлення особливостей функціонування новітніх лексичних інновацій у сучасній мовознавчій терміносистемі.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання низки **завдань**, а саме:

- 1) систематизувати найновіші неологічні лексичні одиниці в різних лінгвістичних дисциплінах;
- 2) простежити внутрішньогалузеву синонімію цих одиниць.

Об'єктом дослідження є українська неологічна терміносистема на сучасному етапі.

Предметом дослідження виступають неологічні терміни, які з'явилися в останні десятиліття у функціональній, гендерній, когнітивній лінгвістиках, психолінгвістиці, онтолінгвістиці та риторичі.

Метамова сучасної неології активно поповнюється новими термінами, які виникають у різних галузях лінгвістичної науки. У фахових працях мовознавці зазвичай виділяють такі аспекти вивчення нових одиниць, як *структурно-семантичний, словотвірний, семантичний, соціолінгвістичний, соціологічний, функціонально-стилістичний, когнітивний, функціонально-прагматичний, психолінгвістичний, динамічний, лексикологічний, лексикографічний, лінгвокультурологічний, ономасіологічний, нормативний* тощо [Попова 2005, с. 13-16; Сенько 2001, с. 19-23; Яцук 2011, с. 7]. В історичному плані саме структурно-семантичний, словотвірний, семантичний, соціолінгвістичний, динамічний та лексикологічний підходи стояли біля витоків неології, забезпечивши фундамент для синтезу останньої в окрему галузь. Водночас наука про неологізми і сьогодні продовжує розширювати своє дослідницьке поле, що супроводжується появою термінів для позначення нових понять і явищ у функціональній, гендерній, когнітивній лінгвістиках, психолінгвістиці, онтолінгвістиці та риторичі.

У межах функціональної лексикології під впливом панекспансіонізму антропоцентричної парадигми інтенсивно розвивається новий напрям – функціональна неологія, яка вивчає нові одиниці з погляду прагматики (праці В.І. Заботкіної, Л.І. Плотникової). Відразу підкреслимо, що відомий ще з 70-х років термін **функціональний неологізм** не слід трактувати як базову одиницю функціональної неології. В. Г. Гак визначав

його як відоме слово, яке набуло більшої вживаності [Гак 1978, с. 51], і саме ця дефініція узуалізувалася в мовознавстві. Однак наведене тлумачення гранично звужує дослідницький простір функціональної неології, зводячи його до вивчення виключно специфіки узусу новотворів в синхронії та діахронії. При цьому нівелюються (більшою чи меншою мірою) усі три прагматично-релевантні фактори, на які спирається функціональна лексикологія (а з нею і неологія): змістовий, соціологічний і психолінгвістичний [Заботкина 1989, с. 8]. Відтак, вважаємо неаргументованим розглядати функціональний неологізм як базову одиницю функціональної неології.

Оригінальну класифікацію нової лексики з погляду взаємодії семантичної та прагматичної варіативності пропонує В.І. Заботкіна у праці „Нова лексика сучасної англійської мови”. Дослідниця розрізняє *моновалентні* та *амбівалентні неологізми*. Оцінка перших створює або тільки позитивний, або тільки негативний прагматичний ефект у висловленні і не залежить від соціуму. Оцінка ж других, навпаки, залежить від соціуму і варіюється залежно від позиції адресанта. Характер оцінки (зі знаком „плюс” чи зі знаком „мінус”) в амбівалентних одиницях зумовлюється принципом *дивергенції словесних знаків* (термін О. Д. Швейцера), коли всередині групи [носіїв певного соціолекту] оцінка є позитивною, а поза групою [де комунікантами є, наприклад, представники панівної культури, з одного боку, та носії соціолекту, з іншого] оцінка є негативною [Заботкина 1989, с. 82].

Неогенез у сучасному ономастиконі сприяв появі неоономастики, яка досліджує нові власні назви. Розробці нового напрямку присвячені праці Р. Ю. Намітокової, Н. Б. Гарбовської та О. А. Нахімової. Ще в 1987 році у статті Р. Ю. Намітокової „Оказіональні оніми та відонімічні оказіоналізми” було намічено перспективи вивчення нової ономастичної лексики [Гарбовская 2006, с. 12]. У 2006 році під керівництвом Р. Ю. Намітокової була захищена дисертація на тему „Онімні та відонімні новотвори в сучасних мас-медійних текстах” Н. Б. Гарбовської. У дисертації фігурують такі терміни як *онімний новотвір*, *відонімний новотвір*, *новотвір-антропонім*, *оказіональне прізвище*, *оказіональний топонім* та *новотвір мезонімічного характеру / оказіоналізм-мезонім* (термін *мезонім* був запозичений в Ю. О. Карпенка для позначення найменувань, які знаходяться на межі онімів та апелятивів) [Гарбовская 2006, с. 12-16]. О. А. Нахімова у статті „Історична динаміка прецедентних онімів: оказіоналізми, неологізми, архаїзми й історизми” вводить терміни *онім-неологізм* (прецедентна власна назва, яка в останні роки набула нових метафоричних смислів і завдяки своїй прозорості не потребує пояснення) та *онім-оказіоналізм* (прецедентна власна назва, метафоричний смисл якої стає зрозумілим тільки в рамках певної ситуації чи тексту) [Нахімова 2012, с. 144-145]. Окрім розробки неоономастичної термінології, вчена пропонує на матеріалі російської мови власну типологію онімів-неологізмів, де виділяє прецедентні імена 1) олігархів, 2) політичних лідерів пострадянської Росії, 3) резонансних злочинців та 4) діячів мистецтва і масової культури [Нахімова 2012, с. 144-145]. Вважаємо, що в майбутньому особливо перспективними напрямками дослідження неоономастики можуть стати неотопоніміка (термін *неотопонім* уже вжито в колективній статті А. О. Крячевої та І. В. Мінакової „Актуальні проблеми сучасної топоніміки” [Крячева 2013, с. 49]), неоантропоніміка, неошрематоніміка, неоергоніміка та неопрагматоніміка.

На стику риторики та лексикології значний інтерес викликають дослідження оказіоналізмів О.С. Грищевої. У дисертації „Структурно-семантичний і функціональний опис лексичних оказіоналізмів у рамках теорії елокутивного поля” вчена вводить такі терміни, як *оказіоналізм-какологія* (оказіоналізм-помилка, який виникає внаслідок незнання норми) та *оказіоналізм-елокутив* (оказіональна одиниця, норма якої порушується навмисне як прийом впливу на реципієнта) [Грищева 2006, с. 47]. О.С. Грищева пропонує також цілу низку понять, в яких оказіональне розглядається як джерело тропеїки, а саме: *оказіональний троп* (оказіональне слово, що так чи інакше містить перенесення найменування, яке співвідноситься зі значенням, що мотивує ознаку перенесення) [Грищева 2006, с. 91], *троп-транспозитив* (троп, який виникає в рамках семантичних оказіоналізмів; сюди належать

оказіональна метафора-транспозитив, оказіональна метонімія-транспозитив, оказіональний перифраз-транспозитив) [Грищева 2006, с. 93, 112-116], *троп-лінгвокреатив* (троп, який виникає в рамках семантико-словотвірних оказіоналізмів; тут пропонується розрізнити *оказіональну метафору-лінгвокреатив, оказіональну метонімію-лінгвокреатив, оказіональний перифраз-лінгвокреатив, оказіональний епітет-лінгвокреатив* (представлений тільки як гіпертроп), *оказіональну гіперболу, оказіональну антономасію*) [Грищева 2006, с. 93, 126-133] та *оказіоналізм-фігура* (дефініція терміна відсутня) [Грищева 2006, с. 134].

Дослідженню неологізмів у гендерній лінгвістиці присвячені праці А. М. Архангельської та Ю. П. Маслової. Серед нових неологічних термінів тут подибуємо *гендерні неологізми* (новотвори, що містять оцінну характеристику місця і ролі чоловіка та / або жінки в соціумі) [Маслова 2011, с. 41], *неологізми-маскулінативи* [Маслова 2011, с. 56] / *новотвори-маскулінативи* / *неомаскулінативи* / *неомаскулінізми* [Архангельська 2011, с. 67, 72] (новотвори, що містять оцінну характеристику місця і ролі чоловіка в соціумі [Маслова 2011, с. 46]), *неологізми-фемінативи* [Маслова 2011, с. 60] / *новотвори-фемінативи* / *неофемінативи* / *неофемінізми* [Архангельська 2011, с. 67, 72] (новотвори, що містять оцінну характеристику місця і ролі жінки в соціумі [Маслова 2011, с. 46]), *„потрібні” новотвори* (новотвори, що служать для заповнення узуально зумовлених лакун за умов відсутності гендерного корелята) [Архангельська 2011, с. 94] та *„черезкрокові” неологізми* [Архангельська 2011, с. 111] (група неофемінативів у сучасній чеській мові, які не є похідними від неомаскулінативів і утворені здебільшого за допомогою надпродуктивного форманта *-ka* в умовах або паралельного словотворення, або відсутності чоловічого корелята). Останній термін також відомий у дериватології як *черезступеневі неологізми* і в ширшому розумінні ототожнюється з будь-якими неологізмами, які постають завдяки деривації за аналогією зі словами певної формально-семантичної будови з пропуском певної ланки нормативного словотвірного ланцюжка [Клименко 2008, с. 78-79].

Поява неологічних термінів зараз спостерігається й у психолінгвістиці. Класифікацію неологізмів з погляду їхньої девіантної природи як понять, які ускладнюють розуміння тексту, пропонує Н. В. Акімова. Всі нові слова вчена поділяє на *недостатньо інформативні неологізми* (неологізми, які не провокують очевидних асоціативних зв'язків між інновацією та відомими реципієнтові значеннями), *надлишкові неологізми* (неологізми, які можуть актуалізувати одночасно альтернативні значення у певному контексті) та *неологізми із порушеною сполучуваністю* (неологізми, які створюються за моделлю *відоме слово + нове слово*, проте через семантичну гетерогенність компонентів не піддаються адекватній інтерпретації у свідомості реципієнта) [Акімова 2013, с. 4-7]. Водночас недолік запропонованої класифікації полягає у сплутуванні понять „інформативність” та „сполучуваність”.

Дослідження лексичних новотворів в онтолінгвістиці привели до появи терміна *онтонеологізм*, який пропонує Ю. М. Кононова у статті „Дитяче оказіональне слово як одиниця неології”. Авторка визначає *онтонеологізми* як „неологізми, властиві мовленню дітей, дитячі оказіональні слова” і характеризує їх за допомогою параметрів експресивності, ситуативності, ненормативності, системної продуктивності та вікового показника [Кононова 2011, с. 150]. Перевага терміна Ю. М. Кононової перед наявними найменуваннями (*креатема* в Н. О. Купіної [Купина 2012, с. 25-26], *дитячий неологізм* у Т. М. Ушакової [Ушакова 2011, с. 300] та *дитяча мовленнєва інновація* у С. Н. Цейтлін [Цейтлін 2000, с. 12] та) пов'язана з його лаконічністю та зручністю у вживанні. На наш погляд, однак, потребує доопрацювання дефініція терміна, оскільки спостерігається деяка підміна понять (неологізм та оказіоналізм усвідомлюються як одне й те ж і вживаються як взаємозамінні синоніми).

Новий перспективний напрям – когнітивно-дискурсивну неологію – було започатковано дисертацією Л. Ю. Касьянової „Когнітивно-дискурсивні проблеми неологізації в російській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття”. У праці вводиться термін

неоконцепт для позначення „нової для нашої концептосфери когнітивної структури в її системних зв'язках зі знаннями про світ, представленими в контекстній тематиці нового слова”. Дослідниця також пропонує класифікацію **неоконцептів**, які поділяє на **автохтонні** та **запозичені**; у свою чергу серед **автохтонних** виділяються **нові** та **поновлені неоконцепти**, а **запозичені** класифікуються на ті, які зберігають початковий смисловий зміст, та ті, смисловий зміст яких зазнає трансформації [Касьянова 2009, с. 16].

Висновки і перспективи подальшого дослідження. Емпіричний матеріал метамови сучасної неології засвідчує активний процес появи термінів для позначення нових понять і явищ лексичного рівня у функціональній, гендерній, когнітивній лінгвістиках, психолінгвістиці, онтолінгвістиці та риториці. У статті зібрано і систематизовано 37 таких термінів, кожен із яких є проекцією нових векторів неологічних студій. Кристалізація наведених підходів саме в останні десятиліття відбувається в умовах панівної сьогодні антропоцентричної парадигми, що знаходить своє відбиття в акценті на прагматичний та риторичний ефекти висловлення, нові когнітивні структури, поняття, які ускладнюють розуміння тексту, статево ідентифікацію і самоідентифікацію, власні імена та дитячу лексику.

Багата внутрішньогалузева синонімія неонімів (цей термін услід за Е. Ф. Скороходьком вживаємо на позначення слова або словосполучення, яке сконструював автор тексту для номінації запропонованого ним нового поняття [Скороходько 2006, с. 75; Сліпецька 2012, с. 14]), яку спостерігаємо в гендерних студіях та ономастиці, зумовлена відсутністю уніфікованої та кодифікованої терміносистеми, що є ознакою фрагментарності і перебування нових напрямів на стадії становлення. Водночас така лакунарність дослідницького поля вказує на перспективність теоретичної та практичної розробки неологічних проблем, зокрема, в гендерній та функціональній лінгвістиках, а також онтолінгвістиці.

Література

- Акімова Н. В. Психолінгвістичний опис неологізмів в аспекті варіативності розуміння тексту / Н. В. Акімова // Вісник Дніпропетровського університету. Сер. „Мовознавство”. – 2013. – Вип. 19. – Том 1. – С. 3-8. Архангельська А. М. Новотвори-фемінативи в українській мові нової доби: неологізми, окказіоналізми чи ефемеризми? / А. М. Архангельська // Неологічні назви осіб у сучасних слов'янських мовах. – Рівне – Оломоуць, 2011. – С. 67-121. Гак В. Г. О современной французской неологии / В. Г. Гак // Новые слова и словари новых слов. – Л.: Наука, 1978. – С. 37-52. Гарбовская Н. Б. Онимные и отонимные новообразования в современных масс-медийных текстах: автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.01 „Русский язык” / Н. Б. Гарбовская. – Майкоп, 2006. – 22 с. Грищева Е. С. Структурно-семантическое и функциональное описание лексических окказионализмов в рамках теории элокутивного поля: дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Е. С. Грищева. – Абакан, 2006. – 232 с. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка: Учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. / В. И. Заботкина. – М., Высш. шк., 1989. – 126 с. Касьянова Л. Ю. Когнитивно-дискурсивные проблемы неологизации в русском языке конца XX – начала XXI века: автореф. дисс. на соискание уч. степени д-ра. филол. наук: спец. 10.02.01 „Русский язык” / Л. Ю. Касьянова. – Астрахань, 2009. – 47 с. Клименко Н. Ф. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі: Монографія / Н. Ф. Клименко, С. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2008. – 434 с. Кононова Ю. Н. Детское окказиональное слово как единица неологии / Ю. Н. Кононова // Вестник Адыгейского государственного университета. Сер. 2: Филология и искусствоведение. – 2011. — Вып. 3. – С. 148-152. Крячева А. А. Актуальные проблемы современной топонимики / А. А. Крячева, И. В. Минакова // Сборник научных трудов SWorld. – Одесса, КУПРИЕНКО, 2013. – Выпуск 2. Том 23. – С. 46-49. Кутина Н. А. Креатемы в речи детей / Н. А. Кутина // Уральский филологический вестник. Серия: Язык. Система. Личность: Лингвистика креатива. – 2012. — Вып. 3. – С. 22-27. Маринова Е. В. Основные понятия и термины неологии / Е. В. Маринова // Языки профессиональной коммуникации: междунар. науч. конф., 21-22 октября 2003 г.: материалы. – Челябинск, 2003. – С. 243-247. Маслова Ю. П. Гендерні неологізми в мові сучасних друкованих українськомовних ЗМІ / Ю. П. Маслова // Неологічні назви осіб у сучасних слов'янських мовах. – Рівне – Оломоуць, 2011. – С. 41-66. Нахимова Е. А. Историческая динамика прецедентных онимов: окказионализмы, неологизмы, архаизмы и историзмы / Е. А. Нахимова // Политическая лингвистика. – Екатеринбург, 2012. – Вып. 1 (39). – С. 144-146. Попова Т. В. Русская неология и неография: Учебное пособие / Т. В. Попова. – Екатеринбург: ГОУ ВПО УГТУ-УПИ, 2005. – 96 с. Сенько Е. В. Теоретические основы неологии: Учебное пособие / Под ред. докт. филол. наук, проф. Н. Ф. Алефиренко. – Владикавказ: Изд-во Сев.-Осет. гос. ун-та, 2001. – 107 с. Скороходько Е. Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу): Монографія. – К., 2006. – 99 с. Сліпецька В. Д. Лексична складова наукових текстів (на матеріалі англомовних наукових текстів зі штучного інтелекту) / В. Д. Сліпецька // Проблеми міжкультурної комунікації у лінгвістичному вимірі: зб. наук. пр. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – С. 10-14. Ушакова Т. Н. Рождение слова: Проблемы психологии речи и психолінгвістики / Т. Н. Ушакова. – М.: Изд-во „Институт психологии РАН”, 2011. – 524 с. Цейтлин С. Н. Язык и ребенок. Лингвистика детской речи: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С. Н. Цейтлин. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 240 с. Яцук Н. Д. Лексические новообразования в прозе и публицистике Ю. М. Полякова: автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.01 „Русский язык” / Н. Д. Яцук. – Ижевск, 2011. – 25 с.